

V zadnjem času ugotavljamo v raznih družbenih organizacijah in društvih dokaj nekritičen odnos do materialnega in finančnega poslovanja. V nekaterih organizacijah je pomanjkljiva evidenca o dohodkih in izdatkih, skoraj nikjer pa ne vodijo predpisanih knjig o osnovnih sredstvih, kar je nedvomno nepravilno, saj se lahko o takem poslovanju okoriščajo z družbeno imovino tisti, ki za to nimajo pravice. To se je že primerilo. V malokateri organizaciji ali društvu opravljajo letne inventure, ki naj bi pokazale realno stanje osnovnih sredstev. Nadzorni odbori ali revizijske komisije so po navadi neučinkoviti družbeni organi, ker se pregledovanja finančnega in materialnega poslovanja lotevajo pre malo družbeno odgovorno in dosledno. V revizijskih komisijah in nadzornih odborih so v večini primerov tudi ljudje, ki nimajo ustrezne strokovne izobrazbe za to delo in včasih tudi pri najbolj volji ne morejo ugotoviti dejanskega stanja. Imeli smo celo primer v Voličini, kjer je bil prejšnji predsednik OO RK tudi član nadzornega odbora, kar vsakor ni usklajeno z vlogo odbora RK in njegovega nadzornega odbora.

Nujno je, da ne ostanemo pri starem, kar se tiče materialnega in finančnega poslovanja, da se tudi v organizacijah ter društvih začnemo oprijemati sodobnejših metod poslovanja. V nadzorne odbore in revizijske komisije bo potrebno vključiti več strokovnjakov iz finančne stroke, ki bodo hkrati družbeno politično razgledani, saj končno naloga revizijskih organov ni samo v ugotavljanju finančnega in materialnega stanja, temveč tudi v tem, da spremljajo izvajanja delovnih načrtov ter predlagajo ukrepe za neizvajanje.

Nujno bo tudi potrebno urediti enotno evidenco sicer specifično za posamezne organizacije in društva, vendar znotraj teh za vse njihove organizacije in društva enotno evidenco. Evidenca pa mora biti taka, da bo čim bolj enostavna, iz katere pa bo mogoče vsak čas ugotoviti dejansko stanje, bodisi finančnih sredstev, ali osnovnih sredstev. Za osnovna sredstva bi kazalo nastaviti s splošnimi predpisi določene knjige osnovnih sredstev, seveda bi to veljalo za tiste organizacije in društva, ki razpolagajo z več osnovnimi sredstvi. Nadalje bo potrebno uvesti vsaj tromesečno revizijo finančnega poslovanja v vseh organizacijah in društvih, ne samo v občinskih forumih, kakor je sedaj praksa. Za izvedbo te naloge bi kazalo predsednike nadzornih odborov oz. revizijskih komisij osebno zadolžiti. Skratka gre za to, da ustvarimo evidenco in uvedemo tako kontrolo, da ne bo mogoče si prilascati družbenih sredstev in tudi ne koristiti v nepravilne namene.

Domače NOVICE

LETO IV.
Štev. 7

Izdaja OBČINSKI ODBOR SZDL LENART
LENART, 9. APRILA 1964

Skupna seja občinske skupščine in občinskega odbora SZDL Lenart

SPREJETA OBČINSKI STATUT IN DRUŽBENI NAČRT ZA LETO 1964

Statut odreja dejanske možnosti

Seje so se kot gosti udeležili Janko Markič, podpredsednik OO SZDL Maribor, Niko Jesenovec, zvezni poslanec in republiški poslanci Jelka Firbas, Janez Svajncer in Ernest Šmid. — Sprejet odlok o odpravi družbenega investicijskega sklada občine Lenart. — V »Klemosu« podaljšana prisilna uprava.

V soboto 28. marca sta se na skupni seji sestala občinska skupščina in občinski odbor SZDL Lenart. Sejo je vodil predsednik občinske skupščine Edo Zorko Mihec. Kot gostje so se konference udeležili Janko Markič, podpredsednik OO SZDL Maribor, Niko Jesenovec, zvezni poslanec in republiški poslanci Jelka Firbas, Janez Svajncer in Ernest Šmid. Najprej je bilo na dnevnem redu skupne seje sprejetje statuta občine Lenart. Uvodne misli je podal predsednik skupščine, ki je med drugim poudaril, da se je komisija pri sestavi statuta ravnala po načelu, naj pride v statut tisto, kar je glede na materialno osnovo občine mogoče uresničiti. Povedal je tudi, da je bil statut dobro leto v razpravi in, da se je sestankov, na katerih so razpravljali o statutu, udeležilo preko 2 tisoč ljudi. Komisija je sprejela 54 predlogov za spremembo statuta. Razen dveh so bili vsi osvojeni. V razpravi je povzel besedo tudi Franjo Muršec, predsednik občinskega odbora SZDL Lenart, ki je dejal, da je statut rezultat skupnih stališč, ki so prišla do izraza v daljši razpravi. V svojem izjavljanju je posebno poudaril določila v statutu, ki govorijo o upoštevanju mnenj družbeno političnih organizacij, zlasti pa SZDL kot naj-

bolj množične družbeno politične organizacije. Dejal je še, da je zelo važno, ko statut določa tudi sodelovanje skupščine s samoupravnimi organi. Na koncu je menil, naj bi se vsi občani doobra seznanili s statutom in ga tudi dosledno izvajali.

K razpravi se je priglasil odbornik Janko Kšela iz Gradišča, ki je predlagal naj bi v statut vnesli tudi določilo, po katerem bi skupščina morala zagotoviti polovico sredstev za gradnjo ali obnovo šolskih poslopij in naba vo učil v primeru, če polovico sredstev zbera občani v denarju ali materialu. Predlog je bil zavrnjen, ker sredstva za šolstvo deli sklad za šolstvo in ker je s statutom že določeno, kako se podpirajo prizadevanja občanov v krajevnih skupnostih. Tone Štefanec je menil, naj bi glede nastavitve uslužbenec v državni upravi zaenkrat še ne določili srednje šole kot pogoja in naj bi rekli, da je pogoj za sprejem v službeno razmerje na mesto vodilnega uslužbenca potrebna praviloma srednja šolska izobrazba. Predlog je podprl z dejstvom, da je trenutno težko dobiti uslužbenca s končano srednjo šolo, mogoče pa jih je dobiti z daljšo prakso v upravi. Predlog je bil prav tako zavrnjen, ker bajje v tem pogledu ni problemov.

(Nadalj. na 3. strani)

Končana politična šola

Slušatelji PŠ so bili na ekskurziji v Pomurju

Z zaključnimi razgovori v torek 31. marca je bila končana Politična šola pri občinskem komiteju ZKS, ki so jo obiskovali družbeno politični delavci iz sindikata in socialistične zveze. Šola je obiskovalo 25 slušateljev, ki so poslušali predavanja o znanstvenem socializmu, politični ekonomiji, delavskemu gibanju in družbeni ureditvi SFRJ. Skupaj je bilo okrog 90 ur predavanj.

Uprava šole je ob zaključku pouka priredila enodneвно poučno ekskurzijo v Pomurje. Slušatelji in predavatelji so si ogledali tovarno mlečnega prahu, tovarno mesnih izdelkov in farmo pitancev v Murski Soboti ter tovarno metanola v Lendavi. Povsod so jih zelo lepo sprejeli. V tovarni mesnih izdelkov pa so jim pripravili tudi malico.

DOMA

in po svetu

V Braziliji je prišlo do državnega udara, ki so ga izvedli desničarski elementi. Udar je bil naperjen proti predsedniku Goulartu, ki se je zavzemal za globlje socialne reforme v tej državi. Desno usmerjeni Ranieri Mazzili je postal začasni predsednik Brazilije. Nazadnjaške sile, ki so prevzele oblast si utrjujejo svoj položaj. Predsednik Goulart je odstopil. Sicer pa so poročila iz Brazilije o dejanskem stanju zelo nasprotujoča. Posamezni poročevalci poročajo, da so desničarske sile zaprle več pristavev prejšnjega predsednika. V rokah upornikov so tudi vse javne ustanove. Desnica nadzoruje tisk in radio. Preokret v Braziliji je pravzaprav precejšen korak nazaj, zlasti še, ker je krmilo države prevzel človek z izrazito desničarskimi ambicijami.

Sovjetska zveza se je odločila, da ne bo več molče prenašala neupravičenih in grobih očitkov Kitajske. Zato je moskovski list »Pravda« pred nedavnim objavil zletel, ki ga je Suslov podal na plenumu CK KPSZ. V tem dokumentu se Sovjetska zveza zavzema za sestanek komunističnih partij na katerem bi razpravljali o ideoloških razlikah, ki razdvajajo posamezne partije.

V Ljubljani so končali z republiško konferenco Zveze mladine. Na konferenci so sprejeli ustrezne sklepe v zvezi s socialistično vzgojo mladine.

Na tiskovni konferenci v državnem sekretariatu za notranje zadeve so poudarili važnost in uspešnost konference veleposlanikov neangažiranih držav, ki se je pred nedavnim končala v cejlonškem glavnem mestu Colombu. Konferenca je dobro uspela tako po številni udeležbi držav kot po tem, da so bila dosežena soglasja po najbolj poglobitvinih vprašanjih. Na konferenci v Colombu so sklenili, da bo druga konferenca neangažiranih držav v Kairu. Udeležilo pa se je bo precej več držav kot na Beograjski konferenci.

Na konferenci o trgovini in razvoju v Zenevi so obširno razpravljali o mednarodnih trgovinskih odnosih in blagovni izmenjavi. Precej delegatov se je izreklo za ustanovitev svetovne trgovinske organizacije, ki bi usklajevala trgovinske odnose na širšem področju.

Na skupni seji zveznega in gospodarskega zbora zvezne skupščine so poslanci razpravljali o gospodarjenju trga in cenah. Priporočili so, da je potrebno okrepiti samoupravljanje in zboljšati pogoje gospodarjenja.

Predsednik republike Tito bo junija letos na povabilo predsednika Kekkonena obiskal Finsko.

V Saudovi Arabiji je prišlo do prestolne spremembe. Kralj Ibn Saud je vladar le še forma'no. Saudski premier in prestolonaslednik princ Fejsal je prevzel vso oblast v državi.

V Ljubljani je bil kongres Zveze Svobod Slovenije. Organizacija se je na kongresu preimenovala v kulturno prosvetno organizacijo.

Na Cipru so sile OZN prevzele svojo dolžnost, kljub temu pa se stanje še ni povsem normaliziralo.

Nizki stroški vzreje pitancev

Kljub prizadevnosti kolektiva KZ Lenart lani izguba

V Kmetijski zadrugi Lenart so dosegli lepe uspehe pri reji pitancev. Poleg tega, da so lani spitali velike količine tovrstne živine, so imeli zelo nizke proizvodne stroške preračunano na enega pistanca. Po podatkih zadruge so bili lani povprečni stroški reje enega pistanca v celotni zadrugi 399 din, medtem ko so bili ti stroški na obratu v Lenartu samo 365 din. V Lenartu so tako nizki stroški predvsem zato, ker je tukaj koncentrirana živina v večjem številu na enem mestu, medtem ko zunanji obrati redijo živino v hlevih majhne kapacitete, kar je nerentabilno.

din. Zadruga gotovo poslovnega leta ne bi zaključila s tako izgubo, če bi bila lani tudi boljše sadna letina, saj je bil odkup sadja zelo slab. V lenarški zadrugi menijo, da pšenica ni primerna za Slovenske gorice, zato bi je ne kazalo več forsirati, kot se je to svojčas delalo. Težiti bi bilo potrebno bolj smelo k razvijanju osnovnih panog živinoreje in sadjarstva. Zadrugi svet kmetijske zadruge Lenart je pred kratkim odobril nakup večjega števila strojev, kamionov in traktorjev. Skupna vrednost nabavljenih osnovnih sredstev bo 50 milijonov din. Člani za-

ZASEDANJE ZADRUŽNEGA SVETA KZ LENART — Člani združnega sveta Lenarške kmetijske zadruge so na zadnji seji razpravljali o gospodarjenju v preteklem letu. Na sliki: med poslušanjem poročevalca o izvršitvi sklepov zadnje seje ZS.

Ta podatek pove v primerjavi z republiškim povprečjem, da so navedeni stroški celo pod republiškim povprečjem oz., da so znatno nižji. To je tembolj važno, ker je lenarška občina namenjena za razvoj živinoreje, ki jo je mogoče uspešno razvijati, kar potrjujejo tudi gornji podatki.

Kljub temu, da so delavci zaposleni v kmetijski zadrugi Lenart in zadrugi lani storili vse, da bi dosegli kar najboljši poslovni uspeh, je zadruga lanske leto zaključila s 25 milijoni din izgube, čeprav so vsi mislili, da bo izguba najmanj 50 milijonska. Izguba je nastala v pretežni večini v lastni proizvodnji. Med drugim je nastala pri pšenici, ki so jo zaradi neugodne zime morali na 50 ha preorati. Pridelek je bil zaradi neugodnih vremenskih razmer 20 centov na ha, namesto 40 planiranih. Zato so pridelali 244 tisoč kg manj pšenice kot so predvidevali. Preračunano v vrednost to pomeni 7,5 milijonov din. Izguba je tudi v sadjarstvu dosegla 7 milijonov

družnega sveta so tudi menili, da bi bilo potrebno razmisliti, ali bi se izplačalo prenesti klavnico iz Lenarta v Voličino, kakor se pripravlja. Menili so namreč, naj bi se klavnica v Lenartu ustrezno preuredila in bi ustrezala tako dolgo, dokler ne bo urejena sodobna klavnica v sklopu mariborskega Agrokombinata, kjer se pripravljajo za gradnjo takega objekta.

Nekateri člani združnega sveta so tudi predlagali, naj bi zadruga prirejela poučne ekskurzije za zadrugiške oziroma kooperante. Na isti seji so člani ZS sklenili, da KZ Lenart pristopi skupnosti za izdajanje lista »Domače novice«.

PO OBČNIH ZBORIH BOJEVNIŠKIH ORGANIZACIJ

Člani protestirajo proti oživiljanju fašizma v Zahodni Nemčiji

Združenje bojevnih organizacij občine Lenart je na nedavno končanih občinskih zborih ostro obsodilo ponovno oživiljanje fašizma v Zahodni Nemčiji. V tem smislu podpirajo vodstva združenja vsi člani organizacij ZB, ZROP in VVI.

Na občnem zboru zveze borcev so v razpravi mnogo govorili o raznih oblikah materialne pomoči bivšim borcem in njihovim družinskim članom, ki so socialno ogroženi. Sklenili so tudi, da je potrebno razpravljati o statusu predvsem s stališča, kako se obravnavajo vprašanja borcev. Na zboru oficirjev in podoficirjev so poudarili, da se

morajo le ti stalno izobraževati, zato so menili naj bi bili vsi člani naročeni na list »TV - 15«. Grajali so tudi disciplino nekaterih oficirjev in podoficirjev, ki je zlasti zadnji čas popustila. Menili so še, da bi kazalo posvetiti vso skrb družbeni vzgoji članov, ki odhajajo na delo v inozemstvo.

Na občnem zboru vojaških vojn invalidov so se nekateri zavzemali za davčne olajšave pri invalidih, ki so za delo nezmožni. Izrazili so tudi mnenje, naj bi se tudi takim imenovani avstrogrski invalidi enako vrednotili kot invalidi NOB.

SKODLJIVI POJAVI V BLAGOVNEM PROMETU

Kaznovani zaradi gospodarskega kriminala naj se ne postavljajo na vodilna delovna mesta

Člani sveta za občno upravo in notranje zadeve pri skupščini občine Lenart so pred nedavnimi razpravljali o nekaterih škodljivih pojavih v blagovnem prometu. Predvsem so se dotaknili pojavov gospodarskega kriminala v trgovskih podjetjih in zadrugah. Na podlagi razprave in podanih poročil so sprejeli nekaj priporočil, ki jih je svet posredoval občinski skupščini.

Svet predlaga skupščini občine Lenart, naj bi razbremenili tržnega inšpektorja, ki naj bi v prihodnje opravljal le tržno inšpekcijo, sistematično kontroliral pravilnost poslovanja in ugotavljal gibanje cen. Člani sveta tudi priporočajo poostreitev kontrole cen, notranje kontrole v podjetjih, kontrole nad tem, kako se obravnavajo potrošniška

posojila, kako se izplačujejo premije itd.

Člani sveta so tudi menili, naj bi v primerih, ko se večkrat ugotovijo primanjkljaji, opravili večkratno izredne inventure. V inventurne komisije bi kazalo v bodoče predvidevati bolj strokovno razgledane ljudi, ki bodo tega posla večči.

Na seji sveta za občno upravo in družbene službe so tudi menili, da je potrebno voditi tako kadrovske politike pri nastavitvi odgovornih uslužbencev, da bodo ta delovna mesta zasedali ljudje s potrebnimi moralnimi kvalitetai.

Zavzeli so se tudi za to, naj se na vodilna delovna mesta ne postavljajo ljudje, ki so bili kaznovani zaradi gospodarskega kriminala.

SIMBOLICNI DAVKI ZA OBRTNIKE

Tisti, ki jim je opravljanje obrti postranski poklic, plačujejo davek v stalnem znesku

Lani smo tudi občini Lenart vprčo občutnega upadanja števila obrtnikov, zlasti v takimi imenovanih kritičnih strokah, začeli resno razmišljati o vzrokih takega stanja. Podatek, da je ostalo le nekaj obrtnikov, je bil več kot zaskrbljujoč, zato je občinska skupščina sprejela ustrezne ukrepe in davek za obrtnike znižala, kolikor je bilo mogoče. Da je bil ukrep občinske skupščine upravi-

čen, potrjuje tudi dejstvo, da je lani oz. letos na novo prijavilo obrt okoli 50 interesentov. Toda s tem še niso pokrite vse potrebe po obrtnih uslugah, zato je občinska skupščina Lenart letos sprejela nove olajšave. Samostojni poklici bodo letos plačevali občinsko doklado po naslednjih stopnjah:

Kategorija davčnih osnov v dinarjih	Stopnje obč. doklade — lestvice	
nad do	I. II. III.	
	100.000	2 4 6
100.000	200.000	3 5 6
200.000	300.000	4 6 6
300.000	400.000	5 7 6
400.000	500.000	6 8 6
500.000	600.000	6 9 6
600.000	700.000	6 10 6
700.000	800.000	6 11 6
800.000	900.000	6 12 6
900.000		6 12 7

Po I. lestvici plačujejo občinsko doklado zavezanci, ki opravljajo uslužno obrt in zasebni gostilničarji. Za uslužnostno obrt se šteje, če obrtnik izdeluje gotove izdelke po naročilu strank iz lastnega ali naročnikovega materiala.

(Nadalj. na 6. strani)

Živinsko kožo nazaj!

Na seji združnega sveta neke kmetijske zadruge v občini so posamezniki kritizirali, zakaj zadruga zahteva, naj kmetje vračajo vreče umetnih gnojil.

Neki član združnega sveta je ta ukrep zadruge takole komentiral: Če zadruga zahteva vrnitev vreč od umetnih gnojil, potem bomo mi zahtevali od zadruge vrnitev kož od živine, ki jo prodajamo.

Družbeni načrt občine in predlogi volivcev

O družbenem načrtu in proračunu občine Lenart za leto 1964 so razpravljali tudi na zborih volivcev, kjer je bilo podanih nekaj predlogov za spremembo oz. dopolnitev.

Na zboru volivcev v VOLIČINI so predlagali, naj bi se zaselek Jazbine od h. št. 95 do 108 pri obremenitvi z občinsko doklado uvrstil v IV. lestvico, torej tako kot je razvrščen Zavrh. Predlog se nanaša na leto 1965, zato se ga ni upoštevalo.

V GRADIŠČU so volivci predlagali, naj bi naselje Zg. Senarsko glede občinske doklade istovetili z Gočovo in ga uvrstili iz I. v II. lestvico. V tej zvezi je odbornik KS Gradišče Alojz Dobaja poslal na skupščino pritožbo, ki jo je podpisalo 35 občanov. Podpisi niso bili overjeni. Po sklepu svetov občinske skupščine predloga OBCINSKA SKUPŠČINA NI OSVOJILA.

Volivci iz ZGORNJE ŠČAVNICE so predlagali, naj se Zg. Ročica, ki je glede doklade predvidena v III. lestvici istoveti s Sp. Ročico, ki je v IV. lestvici, ker med obema krajema ni posebnih razlik.

PREDLOG JE UPOŠTEVAN TAKO, DA SE SP. ROČICA RAZVRSTI V III. LESTVICO. Volivci tega območja so tudi predlagali, naj se naselje Bačkova, ki je predvideno v I. lestvici skupaj z Zg. Ščavnico razvrsti v nižjo lestvico. **PREDLOG JE BIL UPOŠTEVAN IN JE NASELJE BAČKOVA RAZVRŠČENO V II. LESTVICO.**

NA ZBORU VOLIVCEV V CERKVENJAKU so predlagali naj se naselje Cogetinci glede občinske doklade uvrsti iz II. v III. lestvico. **PREDLOG NI BIL UPOŠTEVAN.**

Na zborih volivcev so razpravljali še o drugih vprašanih in predlagali spremembe.

V LENARTU so menili, naj se za vzdrževanje čistoče in komunalnih naprav zagotovijo potrebna sredstva, v SELCIH so se zavzeli za to, naj se zagotovi 500 tisoč din za popravilo zadružnega doma, volivci v BENEDIKTU so predlagali, naj se nadaljuje z gradnjo ceste Benedikt—Dravnja, sicer bo cesta propadla. Predlagali so tudi, naj bi se našla sredstva za popravilo šole. Volivci v LOKAVCU so predlagali, naj se naročijo načrti za gradnjo trgovskega paviljona v tem kraju. Predlagali so tudi, naj občina zagotovi sredstva za adaptacijo šole pod pogojem, da načrte plačajo sami.

Na zboru volivcev v GRADIŠČU so razpravljali o usposobitvi občinske tehnice v tem kraju in o tem, naj bi se začelo z izgradnjo vodovoda.

To je nekaj najpomembnejših predlogov, ki so povezani z družbenim načrtom občine. **PREDLOGI SE LETOS NE BODO UPOŠTEVALI, KER NI SREDSTEV.**

STROGO ZAJUPNO

Mimo zadružnega sveta

Kljub temu, da pri nas mnogo govorimo o samoupravljanju in pravicah, ki jih imajo zamoupravni organi, pa v precej primerih naletimo na precej grobo kršenje teh pravic oziroma pristojnosti. Včasih so pristojnosti kršene tudi v primerih, ko gre za odločitve, ki so pogojene z velikimi izdatki. Tak primer se je pripetil v KZ Lenart, kjer so kupili kamion — vlačilec brez predhodne odobritve zadružnega sveta in so nakup predložili ZS v odobritev na zadnji seji. Precej članov ZS je dokaj ostro nastopilo proti takemu načinu poslovanja in se spraševalo, kaj bi bilo, če bi zadružni svet nakup zavrnil. Res je sicer, da je o nakupu razpravljal in ga odobril delavski svet delovne enote Transport, vendar to kljub temu ne upravičuje tega, zakaj ni

imel pri nakupu končne besede zadružni svet, ki je zaenkrat še pristojen za take odločitve. Baje se je z nakupom vlačilca zelo mudilo, ker jih je bilo malo na tržišču, vendar je le treba reči, da izdatki za izredno sejo ZS ne bi smeli biti razlog za to, da se kupi osnovno sredstvo mimo sklepa tega samoupravnega organa, ki je vredno več milijonov din.

Izjava o »Mladina in hišnika«

Podpisana izjavljam, da sem pisala pismo o odnosu hišnika v Gradišču do mladine. To sem storila na prigovarjanje mladine in pismo tudi podpisala.

Navedene stvari, ki so bile za hišnika žaljive niso resnične, vendar tega prej nisem vedela. Tem potom preključujem navedbe v članku pod gornjim naslovom in se hišniku zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Skerget Gustika, l. r.

Gradiški igralci so se izkazali

Pred kratkim so člani dramske skupine prosvetnega društva Gradišče uprizorili komedijo »DAN ODDIHA«, ki je požela velik in spontan aplavz številnih gledalcev, ki so med in po predstavi odkrito izražali simpatije do igre in hvalili kvalitetno izvedbo. Čeprav delo samo ne pomeni najtežje stvaritve v tovrstni literaturi, je potrebno priznati, da so se gradiški igralci izkazali in dosegli uspeh, ki je verjetno še večji kot so ga dosegli z lani uprizorjenim delom s katerim so dosegli prvo mesto na občinski dramski reviji. Zelo razveseljivo in spodbudno je tu-

di dejstvo, da smo videli na odru igralce, ki so se prvič predstavili v dokaj zahtevnih vlogah, nadalje, da so domala vsi govorili lep slovenski jezik in, da so uspeli ustvariti logično povezavo med seboj brez večjih odstopanj. Nekoliko je uspeh zmanjšal sicer za to delo prepočasen tempo in v nekaterih vlogah premajhen temperament. Vse to pa bi bilo mogoče do medobčinske revije še popraviti. Gotovo je, da bo Gradišče resen konkurent za sodelovanje na medobčinski in morebiti celo na okrajni dramski reviji.

IGRALCI IN REZISER — V igri »Dan oddiha«, ki jo je pred nedavnim uprizorilo prosvetno društvo Gradišče, so nastopili domala sami mladi igralci. Na sliki: od leve proti desni: Feliks Ploj, Francka Dečko, Irena Plevnik, Ivo Štrakl, Terezija Lorenci (zakriti obraz), režiserka Štefanija Kšela, Ivan Stok, Feliks Dečko in Milena Štrakl. Manjka nosilec osrednje vloge Anton Drumlič.

SPREJETA OBČINSKI STATUT IN DRUŽBENI NAČRT ZA LETO 1964

(Nadalj. s 1. strani)

Tone Škrban je glede predloga, naj bi v statut vnesli določilo po katerem morajo uslužbenci državne uprave, ki nimajo ustrezne srednje izobrazbe, napravili izpit za potrebno izobrazbo v štirih letih, menil, naj se razmisli, kako rešiti vprašanje za tiste, ki imajo do upokojitve samo nekaj let. Predlog se ni upošteval brez obrazložitve. Po prvih dveh predlogih je bilo opravljeno glasovanje, vendar je bil izid dokaj nepričljivi, saj se je veliko odbornikov glasovanja vzdržalo.

Po razpravi je bil statut občine sprejet. V današnji številki objavljamo dopolnitve in spremembe statuta, ki so jih prispevali občani in zbori volivcev.

Odlok o sprejetju družbenega načrta in proračuna za leto 1964 je obrazložil Ludvik Štelcer, odbornik skupščine. Podrobnosti o gospodarskih predvidevanjih ne objavljamo, ker smo o tem že pisali. Na drugem mestu pa pismo o tem, kako so se upoštevali predlogi zborov volivcev glede družbenega načrta. Po izvajanju tov. Štelcerja se je prijavil k razpravi odbornik iz Zg. Ščavnice tov. Snajder, ki je apeliral na odbornike, naj odobrijo več sredstev za gradnjo kulturnega doma v Ščavnici, kakor predvideva družbeni načrt. Po daljši razpravi so člani skupščine sklenili, naj se za ta namen z družbenim načrtom določi 800 tisoč din, prej je bilo določenih 500.000 din. Nadalje je razpravljal o tem, naj bi začeli raziskovati, zakaj je vedno manj živine. Ludvik Štelcer se je zavzemal za to, naj bi pri odmeri občinske doklade kraj Cogetinci prenesli iz druge v tretjo lestvico. Predlog je bil zavrnjen.

Republiška poslanka Jelka Firbas je med drugim v svoji razpravi dejala, da je potrebno predvsem iskati lastne možnosti pri gospodarjenju. Menila je tudi, da bo potrebno v prihodnje vse odločitve sprejemati na podlagi analiz, družbeni načrt za leto 1965 pa prej sprejeti kakor smo letošnjega, da bo mogoče pravočasno zaprositi za kredite. Predlagala je tudi, naj bi občinska skupščina ne razpravljala samo takrat, ko je potrebno sprejeti zakonski predpis. Menila je še, da bi kazalo poživeti delo kluba članov občinske skupščine. Po razpravi je bil družbeni načrt za leto 1964 sprejet.

V nadaljevanju se je še razpravljalo o najetju kreditov za začetek gradnje občinske črpalke, dokončanje gostišča in kulturnega doma v Lenartu.

Odborniki so tudi razpravljali o odpravi družbenega investicijskega sklada občine Lenart. V tej zvezi so sprejeli ustrezen odlok, ki ga objavljamo v današnji številki.

Prisilni upravitelj v podjetju »Klemos« je preko ustreznega sveta pri skupščini predlagal, naj bi podaljšali prisilno upravo v tem podjetju, ker ni bilo mogoče v tako kratkem času urediti vseh zadev v zvezi s kritjem investicij. Odborniki so sklenili, naj se prisilna uprava podaljša za dva meseca, oziroma do konca junija.

LENART

Razgibana gradbena dejavnost

Lenart kot središče občine se iz dneva v dan spreminja. Dobi-va vedno lepšo podobo, h kateri je zlasti pripomogla obnova kulturnega doma in gostišča. Oba objekta že služita svojemu namenu. Z letošnjim družbenim načrtom pa so predvidene še mnoge nove gradnje, ki bodo k lepši zunanosti kraja še posebej prispevale. Seveda pa ne gre predvsem za polepšanje trga, temveč bolj za to, da se zgradijo nekateri nujno potrebni objekti.

PRIHODNJE LETO VEČ SAMSKIH STANOVANJ

Lenarško gradbeno podjetje se je pred nedavnim lotilo obnove zgradbe na dvorišču občine, ki je svojčas služila zaporu. Zadnji čas pa so zgradbo uporabljale nekatere delovne organizacije za pisarne. Zgradbo na dvorišču skupščine občine Lenart bodo dvignili za dve nadstropji (sedaj je zgradba samo pritlična). Z dokončno obnovo stavbe bodo Lenarčani pridobili okrog 25 samskih stanovanj, ki bodo v dobri meri omilila stanovanjsko stisko, saj je sedaj domala nemogoče dobiti primerno stanovanje bodisi samsko ali družinsko. Zadnji čas je še prav poseben problem za družinska stanovanja, zato na občinski skupščini razmišljajo, kako bi bilo mogoče čimprej začeti z gradnjo 21 stanovanjskega bloka. Če bi tak blok hoteli zgraditi, bi morale delovne organizacije nujno združiti sredstva, ker jih v stanovanjskem skladu ni več na razpolago.

TRGOVSKI PAVILJON IN POSTAJA LJUDSKE MILICE

Poslopje v trgu v katerem je sedaj podružnica komunalne banke, bodo kmalu začeli podirati. Prav tako bodo podrli poslopje za banko v katerem ima sedež

cestno delovodstvo. Na mestu, kjer sedaj stoji poslopje banke bi naj že letos ali prihodnje leto zgradili trinadstropno stavbo v kateri bodo dobili prostor postaja ljudske milice za pisarne in stanovanja miličnikov in podružnice komunalne banke. Na mestu, kjer pa sedaj stoji zgradba cestnega delovodstva, pa bodo letos začeli graditi trgovski paviljon, ki bo med najsodobnejšimi tovrstnimi objekti. Kmalu bodo v Lenartu tudi odprli prvo samopostrežno trgovino, ki jo urejujejo v posloppju, kjer ima trg. podjetje »Potrošnik« poslovalnico »Center«. Ne bo več dolgo, ko bodo Lenarčani dobili še eno mesnico, ki jo ureja KIK »Pomurka« iz Murske Sobotice. Založena bo z vsemi vrstami mesnih izdelkov.

90 LET GASILSKEGA DRUŠTVA

Lenarško gasilsko društvo letos praznuje 90-letnico obstoja. Ustanovljeno je bilo 1874. leta na pobudo nekaterih naprednih tržanov. Društvo se je vsa leta nazaj lepo razvijalo in se tudi dobro materialno opremilo. Sedaj ima gasilski orodni avtomobil TAM 4000, motorko »Savico« kapacitete 500 litrov vode na minuto in motorko »Soro« novejšega tipa kapacitete 800 litrov vode na minuto.

Društvo je tudi opremljeno s potrebno dolžino cevi, tako da sodi med najbolj opremljena društva o občini. Lenarško gasilsko društvo pa se lahko tudi pohvali s tem, da je najstarejše društvo v naši občini. Vključuje 38 operativnih članov in večje število ostalih članov. V društvu delujejo članska desetina, ženska in pionirska desetina. Do 25 leta starosti je v društvu včlanjenih le 8 mladincev iz kmečkih vrst, kar je za Lenart vsekakor premalo.

Lenarško gasilsko društvo je lani pripravilo predavanje o požarni varnosti, gasilskih aparatih in njihovi uporabi, organiziralo pa je tudi tečaj za izprašane gasilce, ki ga je uspešno zaključilo 7 gasilcev. Društvo je še priredilo posvetovanje o odnosu gasilcev na požarišču do ostalih državljanov. Na območju njihovega gasilskega društva zadnji čas ni bilo požarov, večkrat pa so pomagali gasiti goreče objekte v Zg. Ščavnici in Voličini.

POŽARNOVARNOSTNI PREGLEDI

Letos so lenarški gasilci na lenarškem območju pregledali

FARMA ZA 1.200 GLAV ŽIVINE

Potekajo zadnje priprave za gradnjo velike farme v Setarovi. Vodjo delovne enote Lenart tov. Franca Šumana smo v tej zvezi prosili, naj za naše bralce odgovori na nekaj vprašanj.

KOLIKOR NAM JE ZNANO, JE BILA PRVOTNA LOKACIJA ZA FARMO PREDVIDENA V PORČIČU. ZAKAJ STE SE SEDAJ ODLOČILI ZA SETAROVO?

Res je. Prvotno smo nameravali graditi farmo za pitance v Porčiču, medtem ko smo se zadnji čas odločili za primernejšo lokacijo v Setarovi. Tukaj bomo z odkupom in zamenjavo v najkrajšem času pridobili okrog 1.000 ha obdelovalne zemlje, ki bo v neposredni bližini farme. Krma s te površine bo zadoščala za novo farmo, nekaj pa je bo celo ostalo.

vse dimnike ter tam, kjer je bilo ugotovljeno, da zaradi nezaščitenosti dimnikov lahko pride do požara, naročili, naj se dimniki do določenega roka popravijo. Kmalu bodo opravili ponovni pregled in tiste, ki naloge ne bodo tačas opravili, predali v sodni postopek.

Lenarški gasilci so lani imeli 9 mokrih in 38 suhih vaj. Na občinskem gasilskem tekmovanju na katerem je sodelovalo 11 društev, pa so zasedli prvo mesto.

90-letnico obstoja društva bodo zelo svečano proslavili. Po sedanjem še ne dokončnem predlogu bodo prireditve v počastitev te obletnice od 12. do 16. avgusta letos. V gasilskem delu prireditve bodo sodelovala društva iz celotnega mariborskega okraja. Za prireditve bodo potrebovali večja sredstva, zato se bodo obrnili do vseh občanov in delovnih organizacij za denarno pomoč.

KOLIKO OBJEKTOV BOSTE ZGRADILI TER NAKSNA BO KAPACITETA?

Zgradili bomo štiri hleve, v vsakem bo prostora za 500 pitancev. V prihodnjih letih pa bomo kapaciteto z novogradnjami še povečali.

KJE JE DOLOČENA LOKACIJA?

V Setarovi na šetarskih njivah blizu tamkajšnje kapele.

KAJ PA SREDSTVA ZA GRADNJO?

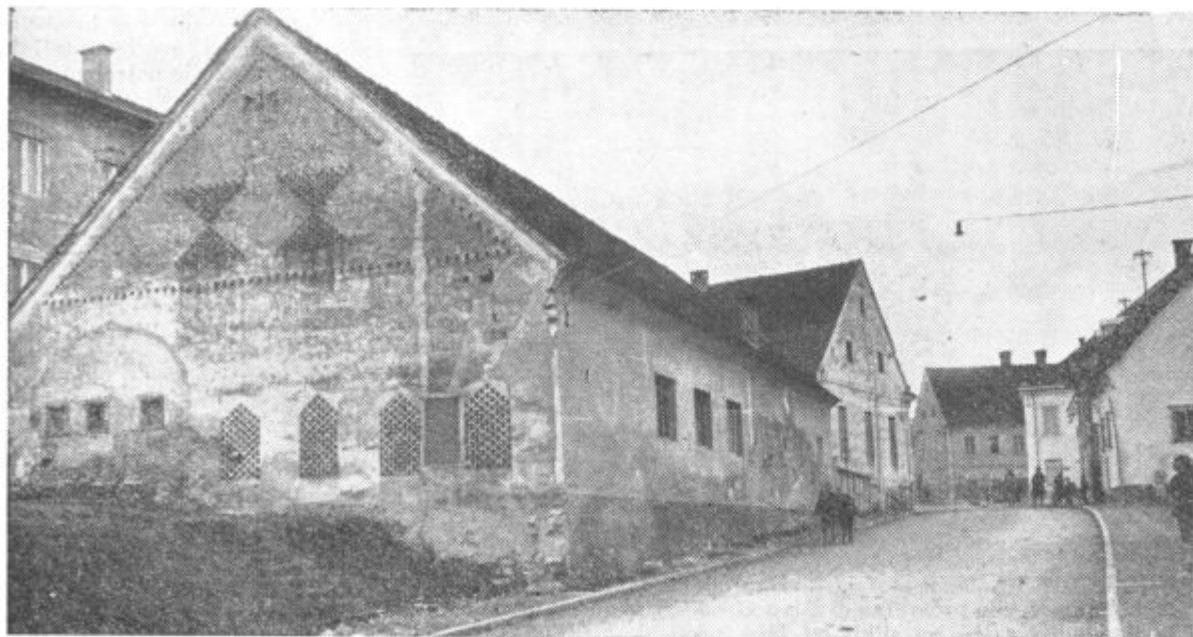
Sredstva so odobrena. Zadruga je pri banki najela 140 milijonov din kredita. Omenjeni znesek bo zadoščal za dokončno izgradnjo hlevov, ki bodo zaprtega tipa. Priključke pa bo verjetno potrebno urejevati z dodatnimi sredstvi.

ZA VODO BO PRESKRBLJENO?

Glede vode ne bomo imeli posebnih težav. V bližini je namreč vodovod. So pa tudi prikladni studenci zelo blizu.

KDAJ BOSTE Z GRADNJO ZAČELI IN KDAJ BO KONČANA?

Z gradnjo bomo začeli letos aprila. Končana pa naj bi bila predvidoma letošnjo jesen. Gradbena dela bo izvajalo Gradbeno podjetje Lenart, ki nam je nudilo precej ugodne pogoje.

OBSOJENE ZGRADBE — Na sliki vidite v ospredju zgradbo cestnega delovodstva, v ozadju za njo pa poslopje banke. Obe zgradbi bodo kmalu podrli. Na tem mestu pa zgradili novo banko, postajo ljudske milice in trgovski paviljon.

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE OSNUTKA STATUTA OBČINE LENART

(Nadaljevanje s 5. strani)

Ce se zboru o besedilu ne sporazume-ta, določita skupno komisijo, ki naj do-seže soglasnost besedila.

Komisijo sestavljajo odborniki obeh zborov v enakem številu. Ce se zboru tudi po poročilu komisije na skupni seji ne sporazume, se seja odloži na prihodnji dan.

Ce se tudi na seji ne doseže soglas-nost besedila, odlok ali drug sklep ni sprejet.

Sedanji členi 174 do 256 postanejo členi 178 do 260.

V dosedanjem členu 177, ki postane člen 181 se v drugem odstavku med ali-nejo 13 in 14 dodajo tri nove alineje, ki glasijo:

— izvaja vse naloge in opravlja za-deve s področja narodne obrambe, ki so z veljavnimi predpisi dane v njeno pristojnost;

— zagotavlja seznanjanje državljanov z dolžnostmi in pravicami do narodne obrambe in skrbi za obrambno vzgojo prebivalstva na območju občine;

— proučuje splošno problematiko de-lovni organizacij, izdaja tozadevna pri-poročila in druge ustrezne ukrepe za katere je pooblaščen;

dosedanja alineja 14 do 17 postanejo alineje 17 do 20.

Drugi odstavek sedanjega 195 oz. no-vega 199. člena pravilno glasi:

»Nihče ne more biti več ko 2 mandatni dobi zapored izvoljen za člana sveta ali komisije občinske skupščine.

V sedanjem členu 203, ki je postal člen 207 se doda tretji odstavek, ki gla-si:

»Predsednika sveta imenuje občinska skupščina.

V členu 212, ki je postal 216 druga alineja pravilno glasi:

— proučuje in obravnava v celoti probleme s področja kadrovske politi-ke v občini in jih daje v obravnavo občinski skupščini;

Sedanji člen 213, ki je postal člen 217 pravilno glasi:

»Komisija za narodno obrambo skrbi za izvajanje vseh zakonskih in drugih določil s področja narodne obrambe. Skrbi pa tudi za:

—izvajanje navodil in priporočil pri-stojnih vodstvenih organov za narodno obrambo;

—obrambene priprave civilnega sek-torja na območju občine;

— vsa opravila v zvezi z vojaško mo-bilizacijo in popolnjevanjem vojaških enot.

Koordinira delo organov državne upra-ve, gospodarskih in družbenih organi-zacij, javnih služb ter drugih organov in zavodov s področja obrambnih pri-prav na območju občine.

V sedanjem 227. členu, ki postane člen 231 se doda nov tretji odstavek, ki glasi:

»Tajnika in starešine temeljnih in pe-sebnih upravnih organov se imenuje za štiri leta. Po preteku te dobe so lahko ponovno imenovani. Občinska skupščina jih lahko razreši tudi pred potekom štiriletno dobe.

Dosedanji tretji odstavek tega člena postane četrti odstavek.

Lenart, dne 18. 3. 1964
Skupščina občine Lenart

V sedanjem 231. členu, ki postane 235. člen se dodata novi drugi in tretji od-stavek, ki glasita:

»Na upravna delovna mesta je lahko sprejet tisti, ki ima srodno strokovno izobrazbo; na pisarniška delovna mesta pa tisti, ki ima administrativno šolo ali njej enako izobrazbo.

»Uslužbeni na delovnih mestih iz prejšnjega odstavka, ki nimajo potreb-ne strokovne izobrazbe, jo morajo pridobiti najkasneje v roku štirih let, ali v roku dveh let opraviti poseben izpit za priznanje strokovne izobrazbe.

Dosedanji drugi odstavek tega člena postane četrti odstavek tega člena.

PISMA BRALCEV

Zakaj cesta Voličina Hrastovec ni bila pluzena?

Občani z območja Voličine smo bili v letošnji zimi precej prizadeti, ker ni bila cesta, ki vodi iz Voličine do Hrastovca po zadnjem snegu pluzena.

V Voličini in okoliških krajih stanuje precej delavcev, ki se vozijo na delo v Maribor in Lenart. To cesto pa uporabljajo tudi ostali občani kot važno prometno zvezo. Na delo se večina delavcev vozi z lastnimi prevoznimi sredstvi (kolesi, mopedi in motornimi kolesi). Preden je

Urejuje uredniški odbor: Ernest Smid, predsednik — člani: Edo Zorko, Mirko Košmerl, Jelka Firbas in Tone Stefanec — Urednišvo in uprava Lenart, Radgonska cesta 9 — Izhaja stalno na 8 straneh drugi in četrti četrtak — Letna naročnina 500 din, inozemstvo 900 din — Tekoči račun pri podružnici NB Maribor števil. 601-11-608-103 — Ime: Občinski odbor SZDL Lenart — »Domače novice« — Ti-ska CP »Celjski tisk« Celje

sneg skopnel, je bila voznja po omenjeni cesti skoraj nemogoča. Sneg se je počeli taliti, k čemer so pripomogli tudi s traktorji s katerimi so potlačili sneg, nihče pa ceste ni pluzil. Stanujoči v Voličini ip okolici javno kritiziramo neuvidevnost do prizadetih občanov. Včasih so kmetje bolj skrbeli za pluzenje cest, čeprav so to delo opravljali s vprežno živino. Ce pride do nesreče pri taki cesti, ne more nihče priti na pomoč.

V imenu prizadetih
Edo Slaček

Gornje pismo smo objavili z željo, da prizadeti komunalni zavod oz. cestno podjetje na trditve navedene v pismu javno odgovori.

Uredništvo

— Naši kraji na letu 1000 —

Piše: Franc Suman (18)

V Lenartu so 1661. leta ustanovili ubožno ustanovo Sv. Drha, ki še sedaj stoji na mariborski ce-sti.

Stari zgodovinar Rudolf G. Puff je pisal, da je zgodovina Lenarta prepletena z bajkami, pripovedkami in ljudskim izročilom. Omenili smo že, da je bil zvonik lenarške cerkve dograjen v dveh presledkih. Prvi del je bil dograjen do tam, kjer se končujejo ravne stene. Drugi je oglat in se končuje v lepem baročnem stilu. Zvonik je visok 73 m in je eden najvišjih in najlepših v Slovenskih goricah. V starem zvoniku so imeli namesto zvonov zbite deske s katerimi so

vabili vernike v cerkev k ver-skim obredom.

Prvi zvonovi so se pojavili okrog leta 400 na Francoskem. Najprej so zvonove dobili samo-stani, ki so se menda naveličali ropotanja z deskami, ki so jih imenovali svete deske. Konec 15. stoletja je Lenart dobil svoj prvi zvon, ki ima zelo legendarno preteklost. Po ljudskem izročilu so se Lenarčani naveličali ropota-nja s »svetimi« deskami, zato so si zaželeli zvonove. Začeli so zbirati denar, krom in baker. Neka-tere Lenarčanke so celo odstopi-le svoj srebrni in zlati nakit. Ko je bilo zbranega dovolj materi-ala, so izvedeli, da je v hrastov-

ški ječi zaprt na dosmrtno ječo obsojeni zvonolivar. Lenarčani so se s prošnjo obrnili na graščaka, naj dovolji jetniku vlivanje zvona. Graščak je jetnika takoj poklical iz podzemne ječe in mu naročil naj vlije Lenarčanom zvon. Namignil mu je tudi, da lahko pričakuje znižanje kazni, če bo to delo dobro opravil. Jet-nik se je naročila zelo razveselil. Ko so ga Lenarčani pripeljali na mesto, kjer je bil pripravljen material za zvon. Ugotovil je, da vlitja zvona ne bo mogel sam opraviti, zato je prosil za pomoč-nika. Lenarčani so se s prošnjo obrnili na Zvonolivar v Mari-boru, ki je namesto pomočnika

poslala mladega in krepkega va-jenca. Delo je potekalo brez ovir vse do začetka vlitja, ko se je jetniku začelo zdalo, da se delo ne bo posrečilo, tega pa ni zaupal svo-jemu pomočniku. Jetnik je vzel peščeno uro in jo postavil pred pomočnika z naročilom naj takrat, ko bo pesek iztekel na dno časomera odpre pipo, ker se mo-ra on zaradi slabega počutja za nekaj časa odstraniti. Jetnik je potem izgubil neznano kam. Od tistega časa ga ni nihče več videl. Ko je časomer iztekel, je vajenec odprl pipo. Zareča snov je do zadnje kaplje stekla v priprav-ljeni model.

(Se nadaljuje)

JAKČEVO
AV
ZGODBA

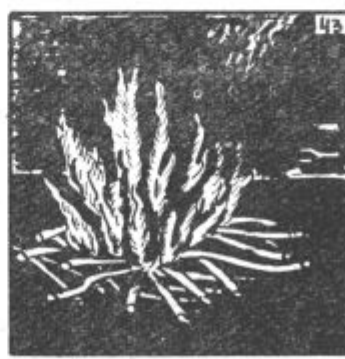
Piše in riše:
F. Prijatelj

Stric mu je dejal, da na paši ne sme kuriti. Lahko bi se vžgalo grmovje. Jakčevo želja po tem pa je bila tako velika, da je pozabil na stričev nasvet. Začel je nabirati suho dračje v grmovju ob potoku. Nalomil je najbolj suhe vejice ter v skritem kotu travnika zakuril. Vžigalice je vzel v kuhinji, predno je odšel na pašo.

Iz grmovja se je začel dvigati ozek pramen dima, ki se je vedno bolj širil. Dračje je tajinstveno prasketalo, ko so ga objemali nežni plamenčki. Jakec pri tem ni pozabil na krave. Pogosto je hodil gledat, če so na dovoljenem mestu. Včasih so zavile na kakšno njivo ter je bila nevarnost, da bi tam uničile pridelke. Takrat je hitro tekkel za njimi.

Dračje se je razgorelo. Jakec se je vsedel pokraj nje-ga in je bil srečen. Radoval se je teh živih plamenčkov, tega čima in prasketanjč. Zavedal se je, da je to po-javo ustvaril sam, s pomočjo majhne vžigalice. S tem de- janjem ni mislil storiti nič slabega, pazil je, da ne bi zažgal grmovja. Tako je za-časno pregnal enolične trenutke na paši.

Veselje ni dolgo trajalo. Dim se je vedno bolj dvigal proti nebu ter odkrival Jakčevo tajnost. Stric je takrat slučajno prišel iz hiše in to opazil. Jakčevo dejanje ga je razjezilo ter ga je začel klicati. Ko ga je doklical, je nadaljeval: »Jakec, čuvaj se... takoj ugasni ogenj, po-tem pa bova doma zaplesala! Te bom že naučil poslušati!«

pregovori

64

Tuberkuloza je nedvomno zelo velik problem za občino Lenart. Zato smo se tokrat odločili za razpravo prav o tem vprašanju. Za odgovore smo prosili primarija dr. Franja Radšela, Pepca Gumzej, tajnico občinskega odbora RK, Caharias Mihaela, predsednika KO SZDL Lokavec, Angelo Kraner, patronažno sestro iz ZD Lenart in Alojza Simoniča, kmetovalca iz Selc. Na vprašanje so nam odgovorili primarij dr. Franjo Radšel, Pepca Gumzej in Mihael Caharias. Del odgovora tov. dr. Radšela bomo zaradi pomanjkanja prostora objavili v prihodnji številki.

Primarij dr. Franjo Radšel: Lani smo imeli pod nadzorstvom našega protituberkuloznega dispanzerja 229 aktivnih tuberkuloznih bolnikov. To pomeni, da je prišlo na 100 prebivalcev več kot eden bolnik ali pet bolnikov na 400 prebivalcev. Stanje se od leta 1961, ko smo imeli po izvršeni fluorografiji kar 328 bolnikov in s tem skoraj dva bolnika na 100 prebivalcev, boljša. Ob ustanovitvi je imel dispanzer 77 bolnikov. Ze naslednje leto pa se je število podvojilo na 158, višek pa je bil dosežen kot rečeno leta 1961 po končani fluorografiji. S tem, da smo zdravstveno službo približali ljudem — z ustanovitvijo dispanzerja — so se pogoji za ugotovitev tuberkulozno bolnih in za preprečevanje te bolezni znatno izboljšali. Seve je bilo tuberkuloze že prej ravno toliko, če ne še več, samo, da takrat za njo nismo vedeli, nismo je zdravili, s tem pa se je le še bolj širila.

Število bolnikov v vsej državi še vedno raste. Za leto 1962 znaša odstotek tuberkuloznih na prebivalstvo po republikah od 0,85 v Sloveniji do 1,35 v Makedoniji. V naši občini je odstotek 1,35, smo torej nad povprečjem države.

V ZADNIH OSMIH LETIH UMRLO ZARADI TBC 50 BOLNIKOV

Po starem smo prikazovali razširjenost tuberkuloze s smrtnimi primeri. V zadnjih osmih letih nam je umrlo za tuberkulozo 50 bolnikov, od tega samo lani šest. Za leto 1961 so znašale te številke za naš dispanzer 46 na 100 tisoč prebivalcev, za mariborski okraj 17, za Slovenijo 18, za celo SFRJ pa 23. V naši občini je bila torej 100 odstotna večja umrljivost kot je veljalo povprečje za vso državo. To so

Pepca Gumzej

porazne številke, saj smo na vrhu pokazatelj. O gibanju tuberkuloze nam še mnogo pove število na novo odkritih primerov vsako leto. Nekoliko odstotek TBC bolnikov sicer upada, vendar je gibanje dokaj skokovito. Leta 1957 smo imeli 31,8 na 100 tisoč prebivalcev, najvišji skok smo imeli leta 1961, ko je znašal odstotek 57,3, medtem ko smo lani zaznamovali le še 11,4 odstotke.

V naprednih državah Evrope in Amerike uporabljajo še en pokazatelj: okuženost mladine s tuberkulozo. Ugotavljajo, koliko otrok določene starosti pozitivno reagira na tuberkulin. Ta preizkus nam jasno pokaže, koliko otrok in v kateri starosti pride v stik s tuberkulozo. Jasno je, da so možnosti okužbe s TBC tem manjše, kolikor manj je tuberkuloze. Za našo državo niti za naš okraj še ni bila priobčena taka statistika, lahko pa povem številke za občino Lenart. Leta 1962 smo med našimi otroci ugotovili 59 odstotkov pozitivnih v

dosegli — v občinskem merilu — le eno obolenje manj na leto, pa bi že imeli pol milijona na dobrem.

Uspešno sredstvo proti tuberkulozi je tudi BCG cepljenje. Zato naš dispanzer dosledno izvršuje to važno preventivno nalogo. Ne sme se več dogoditi, da bi moral dispanzer s to svojo dejavnostjo prenehati zaradi pičlih sredstev.

S TUBERKULOZO NI PREMIRJA

Pepca Gumzej: Letos je zopet 7. april, svetovni dan zdravja, ki je posvečen problemom tuberkuloze in bo potekal pod geslom »S tuberkulozo ni premirja«.

Tuberkuloza posega globoko v vsa področja našega oz. človekovega življenja. Zato more biti boj proti njej uspešen le takrat, kadar se z njo spoprime res vse prebivalstvo, vse družbene organizacije, zlasti organizacije Rdečega križa in sindikati, pa tudi medicinske ustanove in strokovna društva z vsemi zdravniki in njihovimi sodelavci. Uspeh v boju je odvisen od tega, kolikor bomo le te uspeli vključiti v skupne napore v boju proti tuberkulozi.

Mihael Caharias

Z VSEMI SREDSTVI JE POTREBNO TUBERKULOZO ZATRETI

Mihael Caharias: Presenetljivi so podatki, ki nam kažejo, kje se občina Lenart nahaja glede obolenosti s tuberkulozo. Naloga vseh občanov in organizacij je, da pomagamo z vsemi sredstvi preprečiti nadaljnje širjenje te težke bolezni. Mislim pa, da še to ni dovolj. Potrebno bo tudi zdraviti ljudi poučiti, kako naj se obvarujejo te bolezni. Zdi se mi, da bi lahko tudi delavska univerza mnogo pripomogla, če bi pripravila ustrezna predavanja o preprečevanju oz. zatiranju tuberkuloze in sploh o tem, kako se varujemo bolezni. Znano je, da je sonce in zrak najpomembnejši faktor za uničevanje te bolezni, zlasti bi bilo potrebno pripraviti tudi predavanja o higieni. Ljudem bi bilo potrebno svetovati, kako je mogoče stanovanja primerno urediti brez večjih finančnih izdatkov.

PREGLEDATI BI BILO POTREBNO VASKE STUDENCE

Zdi se mi, da bi bilo nujno potrebno pregledati vaske studence ter napraviti analizo vode, urediti razna gnojišča in strnišča primerno zapreti oz. ograditi. Vse to je mogoče urediti z manjšimi sredstvi. Potrebna je predvsem dobra volja.

Mislim, da bi bilo potrebno fluorografiranje bolj pogosto izvajati in tako sproti ugotoviti nove bolnike in jih začeti takoj zdraviti. Zdi se mi potrebno opozoriti, da bo kazalo razmišljati o gradnji ustreznih prostorov za protituberkulozni dispanzer, ki je nedvomno nujno potreben glede na stanje tuberkuloze v občini.

NOVI PROSTORI ZA TBC DISPANZER SO NUJNO POTREBNI

Primarij dr. Franjo Radšel: Borba za prikladne prostore se je dejansko že začela ob ustanovitvi dispanzerja. Bilo je mnogo obljub, nekaj načrtov, naredilo pa se ni nič. Sedaj poteka nova akcija. Kakšen bo uspeh, bomo videli. Bojim se le, da bo šlo vse po starem in da bo morala sanitarna inspekcija povedati svoje o primernosti prostorov za dispanzer.

LETOS RADIOFOTOGRAFSKA AKCIJA

Letos bomo imeli fluorografsko ali kakor sedaj pravimo radiofotografsko akcijo. Če se nam bo posrečilo dobro sodelovanje vseh bolnikov, potem se mora prej ali slej pokazati uspešnost našega dela.

TUBERKULOZA — PROBLEM ŠTEVILKA I

sedmem letu starosti. Na Holandskem znaša ta odstotek pri sedmih letih 1 do 2 pozitivna reaktorja. Torej 25 do 50-krat manj kot pri nas. Pri 14 do 15-letnih je odstotek v naši občini že 88, na Holandskem in Danskem pa 3 do 4, nekaj višji je v Angliji, kjer je 8. V ZDA je pri mornariških rekrutih — starost 20 let — približno 4, vendar pa je v nekaterih delih ZDA ta odstotek znatno manjši in je pri dvajsetletnikih, ki je pri nas že čez 80, tam izpod 1.

DVIGNITI JE POTREBNO RAVEN ZDRAVSTVENE PROSVETE

Dispanzer pri lenarškem zdravstvenem domu s patronažno službo ne moreta vsega opraviti, kar bi bilo nujno za preprečitev nadaljnega širjenja te nevarne bolezni in sploh za zatiranje. Potrebna je boljše domača oskrba, za kar pa je odgovorna vsa družba. Dvigniti bi bilo potrebno raven zdravstvene prosvete. Šole, RK in družbene organizacije čakajo tukaj še ogromne naloge. Po našem mnenju pa bi bilo potrebno ta problem zajeti zelo široko. Zajeti bi bilo potrebno poleg bolnika tudi njegovo okolico. Pogosto je namreč prav okolica tista, ki negativno vpliva na bolnika in ga odvrča od v zdravišišču privzgojenih navad. Zdravljenje na novo odkrite tuberkuloze nas stane najmanj pol milijona din. Ali se ne bi dalo dobiti sredstva, da bi vsak bolnik dobival občasno zdravstveni časopis, ki bi ne samo njega, temveč tudi njegovo okolico poučeval v vseh problemih zdravstva in še posebej tuberkuloze. Ako bi s tem

Letošnji svetovni dan zdravja nam daje priložnost, da pregledamo dosedanje delo, poiščemo vzroke, zakaj smo še tako daleč od postavljenega cilja na območju naše občine ter končno, da svoje delo usmerimo načrtno.

Brez dvoma je bilo dosedaj mnogo narojenega, vendar pa moramo ugotoviti, da to delo ni bilo vselej dovolj koordinirano, da niso bile angažirane vse obstoječe sile in končno, da to delo ni bilo največkrat rezultat poučevanja, se pravi, spoznavanja situacije in gibanja tuberkuloze pri nas, niti upoštevanja interesov, potreb, možnosti in pripravljenosti za sodelovanje.

Naša naloga je, da se med seboj povežemo, da naredimo program dela, ki naj se začne izvajati 7. aprila. Naloga bi bilo potrebno točno razporediti med zainteresirane organizacije in ustanove. Naloga je potrebno prilagoditi konkretni problematiki in možnostim. Pri bolnikih bi bilo potrebno tudi zbuditi čut odgovornosti do zdravljenja, do discipline, ki jo zdravljenje zahteva. Bolnikom so potrebne informacije, ki bodo vplivale na pravilen odnos bolnika do bolezni itd. Svojce bolnikov bi bilo potrebno usposobiti za strokovno pravilno nego tuberkuloznih bolnikov na domu in za zavestno izvajanje vsega, kar je povezano z varstvom ljudi, ki pridejo v stik s bolnikom. Seveda bo potrebno tudi zagotoviti zadostna materialna sredstva, saj je sedaj mnogo premalo denarja, s katerim bi bilo mogoče učinkovito ukrepati proti tuberkulozi. Ne bi bilo napačno, če bi tudi krajevne skupnosti skupaj z ostalimi organizacijami predvidele določena sredstva za preventivno dejavnost glede te bolezni.